

Odkritje spominskega obeležja v Novih Fužinah

V četrtek, 28. septembra, ob 13.30 bo pred Osnovno šolo II. grupe odredov v Novih Fužinah odkrito spominsko obeležje II. grupi odredov – I. slovenski brigadi.

Tako bo tudi ta enota dobila skromno obeležje, ki nas bo spominjalo na njeno borbena in junaško pot. II. grupa odredov je bila spomlad 1942. največja in najbolje opremljena partizanska enota v Sloveniji. Združevala je preko 600 borcev, od katerih jih je bilo več kot polovica iz naše občine. Bojevala se je v vseh slovenskih pokrajinah, razen na Primorskem. Njen bataljon pa je poleti 1942. prodrli tudi na Koroško in tako prvi prenesel oborožen boj proti nacizmu v nemški rajh.

Spominsko obeležje, ki ga je oblikoval akademski kipar Stojan Batič, predstavlja ročno bombo »kraguljevčanko« v eksploziji. Na treh krakih te eksplodirajoče bombe so obrisi prvih partizanskih kolon – borcev I. grupe odredov, ki hitijo v boj za svobodo v vse predele naše domovine, iz

okolice Ljubljane, z Janč, Dolenjske preko Notranjske in Gorenjske in Štajerske in Koroško. V neprestanih bojih in spopadih ter z velikimi naporji so zmogli ta veliki pohod in s tem obeležjem se oddolžujemo njihovemu spomenu.

Podoben spomenik je na Koroškem, kjer so bili zaključni boji za našo osvoboditev, toda tam izletavajo iz bombe golobi – znanilci miru, v našem obeležju pa kolone 1941. leta šele korakajo v boj.

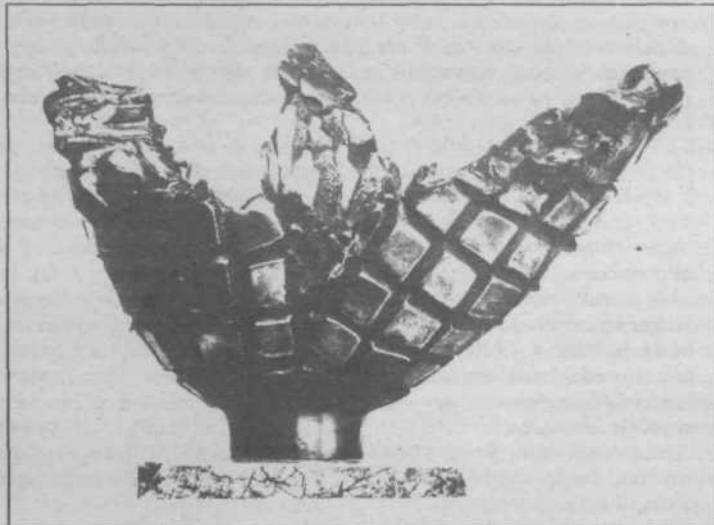
Postavitve so omogočile občine, ki so II. grupi podelile domicil – to so Celje, Grosuplje, Ljubljana-Bežigrad, Trebnje in naša občina, ter Ljubljanska kulturna skupnost in Šola II. grupe odredov. Sodelovale so tudi številne delovne organizacije, še posebej pa Ljubljanska banka-Gospodarska banka, Mi-

neral, Gradis, Tiskarna J. Moškrič, Teol, Velana, Emona in druge.

Kulturni program, ki ga bo pripravil in režiral Peter Militarov, bodo izvajali učenci Osnovne šole

II. grupe odredov in Pihalni orkester Papirnice Vevče.

To bo obenem prvi kulturni spomenik v novi soseski, v kateri živi več prebivalcev, kot v marsikaterem slovenskem mestu.



● NAŠ OBČAN JOŽE VIDIC IZDAL OSMO KNJIGO

Angleški obveščevalci – vohuni ali junaki

To je naslov osme knjige Jožeta Vidica, ki že leta vneto ustvarja na našem Kodeljevem. Izpod njegovega peresa so doslej izšle knjige o zločinah okupatorjev, domobrancev, četnikov in drugih, v zadnji knjigi »Angleški obveščevalci – vohuni ali junaki« pa razkriva »grehe« naše OZNE po vojni. S to knjigo je pisec pogumno razkril eno najbolj varovanih poveljnih skrivnosti pri nas.

Sekretar Republiškega komiteja za kulturo Vladimir Kavčič je v oceni, ki je objavljena na ovitku knjige, zapisal tole:

»V dokumentarnem slogu, ki je značilen za vse njegovo pisanje, se je Jože Vidic tokrat lotil nadvse zanimive snovi, ki doslej v slovenski in jugoslovanski publicistiki ni bila obdelana in je širši javnosti ostala neznana.

Gre za delovanje in na koncu za tragično usodo naših ljudi, večinoma Primorcev, ki so se kot italijanski vojaki znašli v angleškem ujetništvu (ali kot bivši jugoslovanski vojaki v Kairu) in se vključili v različne aktivnosti, ki naj bi pomagale osvobodilnemu gibanju v domovini.

Mnoge od njih so Angleži usposobili za obveščevalce in diverzante in jih v skupinah od pomladi 1943 naprej pošiljali v Jugoslavijo. Pričujoči tekst govori predvsem o tistih, ki so bili poslani k partizanom. Večinoma se ukvarja s tistimi, ki so bili poslani v Slovenijo in so se priključili slovenskim partizanom.

V sporazumu z zavezniki so se namreč bili vsi zavezniški obveščevalci dolžni priključiti partizanom in svojo nalogo opravljati z njihovim sodelovanjem. Delova-

nje teh obveščevalcev je bilo v skupnem interesu vseh zaveznikov, še posebej partizanov, saj so z njihovo pomočjo dobivali zavezniško vojaško pomoč, širili resnico o osvobodilnem boju v Jugoslaviji



Na sliki je britanska misija pri glavnem štabu NOV in POS. Drugi z leve je Zdravko Lenšček, ki izhaja iz naše občine, pred vojno je bil eden najbolj nadarjenih dijakov Poljanske gimnazije. Med drugim jetekeče govoril angleško, italijansko, francosko, portugalsko, nemško in špansko. Med vojno se je poročil s partizansko učiteljico Mileno (živi v Ivančni Gorici) po vojni pa so ga obtožili vohunjenja in likvidirali.

V naši občini (v Polju) živita še dva sorodnika podobnih žrtev, katerih usodo opisuje knjiga. Ena od teh je Sava Gavrič, medicinska sestra, hči padalca Nikolaja Severa, bila je stara leto dni, ko je izgubila očeta. Drugi je Tone Ilenič, brat likvidiranega Franca Ileniča...

Vilenica 89

Jan Skacel
Plačilo

Vsakomur kar delež je njegov
pa tudi to
kar šlo je v pozabo
kar ni napredaj ne v zastavo
ne za ljubezen ne za bol.

Si cestar žametastih cest
in priča krivde še nekdane
strašilo čudno sred' koteljanje
na veke hrepenenju zvest
kot nebes padcu zvezd
nad tvojim domovanjem.

V začetku septembra sta Društvo slovenskih pisateljev in Zveza kulturnih organizacij Se-

žana četrtič zapored pripravili mednarodno literarno srečanje in podelili literarno nagrado VILENICA za leto 1989.

Prireditve se je udeležilo več kot sto pisateljev, pesnikov, literarnih kritikov in prevajalcev iz Srednje Evrope. Naslov osrednje teme srečanja je bil: »Srednja Evropa metafora in njen prevod.«

Zadnji dan prireditve so podelili tudi veliko literarno nagrado VILENICA 89. Nagrado so podelili v kraški jami blizu Sežane, po kateri prireditve tudi nosi ime.

Doslej so to nagrado prejeli pesnik Fullvio Tomizza, pisateljica Peter Handke in Peter Esterhazy in letos češki pesnik Jan Skacel.

MR

● Grafike nemških ekspresionistov v Cankarjevem domu

Do 20. oktobra si lahko v razstavnih prostorih Cankarjevega doma ogledamo razstavo grafik nemških ekspresionistov Maxa BECKMANA, Otta DIXA, Lyonela FEININGERJA, Ericha HECKLA, Otta MUELLERJA, Emila NOLDEJA Maxa PECHSTNERJA in Karla SCHMIDTA.



Erich Heckel: Rojstvo sonca. 1914

Dela in avtorji sodijo v sam vrh svotvne sodobne likovne umetnosti.

M R.



Emil Nolde: Povorka. 1913

● V SPOMIN

Poslovili smo se
od umrlih
članov ZB NOV

Iz Zdrženja ZB NOV
HRUŠICA-FUŽINE

– Anton Hlešč, Krošna pot 6, Ljubljana,
– Marija Ferkol, Cesta v Kostanj 11/A,
– Fani Bahor, Trpinčeva c. 68, Ljubljana

Iz Zdrženja ZB NOV
ZADOBROVA-SNEBERJE
– Jožefa Slabanja, Zadobrovska c., Ljubljana-Polje

– Tone Rozman, Zadobrovska c. 88, Ljubljana-Polje.

Iz Zdrženja ZB NOV
DOLSKO

– Avgust Klemenčič, Vinje.

Iz Zdrženja ZB NOV
ZADVOR

– Marija Kralj, Sadinja vas n. h.

Iz Zdrženja ZB NOV
KODELJEVO

– Zalka Klopčar, Povšetova 58, Ljubljana

Iz Zdrženja ZB NOV
SELO

– Franc Pazlar, Zaloška c. 98, Ljubljana

Pred novo kulturno sezono

Kulturnoumetniška društva in skupine so v mesecu septembru ponovno oživele ter si zastavile cilje in naloge za prihodnjo kulturno sezono.

Čeprav problemov ob delovanju na ljubiteljskem kulturnem področju nikoli ne zmanjka, člani naših kulturnoumetniških društev in skupin s svojim delom iz leta v leto dokazujejo, da so še kako pomemben dejavnik v družbeno-političnem in družbenem življenju današnje stvarnosti.

Seveda tudi med počitnicami društva niso bila v popolnem mirovanju. Vsaj njihovi predsedniki ne, saj je bilo treba pripraviti poročila o delovanju v prejšnji kulturni sezoni, programe za leto 1990 ter odgovoriti na razpis o možnosti pridobitve sredstev za naložbe v posebno in funkcionalno opremo KUD-ov in skupin za leto 1990, ki ga vsako leto pošlje Odbor za naložbe pri Ljubljanski kulturni skupnosti. Rok za pripravo vseh teh gradiv je bil 15. september.

Kljub skromnim finančnim sredstvom ter marsikje prostorski tiski in kadrovskim težavam je ljubiteljstvo v naši občini dokaj razvejano. Lahko se pohvalimo z dvema odličnima instrumentalnima skupinama – Harmonikarskim orkestrom KUD Vide Pregarc in Papirniškim pihalnim orkestrom Vevče, ki se postavljata z odličnimi dosežki na srečanjih in tekmovanjih doma in v tujini. Svojo visoko kvalitativno raven tudi vsako leto sproti potrjuje, saj so harmonikarji letos spomladi v Innsbrucku dosegli na tekmovanju harmonikarskih orkestrrov iz vse Evrope prvo mesto v najvišji kategoriji, večša godba pa se je vrnila s svetovnega prvenstva v Holandiji s srebrno medaljo. V občini premoremo še osem pevskih zborov ter dva moška okteta, dvanajst gledaliških skupin, tri lutkovne skupine, tri plesne sku-

pine, dve folklorni skupini, štiri likovne skupine, tri fotosekcije, po šolah pa deluje še cela vrsta šolskih kulturnih društev z velikim številom sekcij in krožkov za različne vrste kulturnoumetniškega ustvarjanja in poudarjanja.

Vsakoletna občinska srečanja ter druge akcije in prireditve, kjer sodelujejo društva in skupine naše občine, so prikaz oziroma prerez dosežkov ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini, obenem pa vsem sodelujočim potrditev in vzpodbuda za nadaljnje delo.

Na zadnji seji IO ZKO v drugi polovici meseca septembra je bil sprejet akcijski program do konca leta 1989, katerega glavne naloge in akcije so:

Na zadnji seji IO ZKO v drugi polovici meseca septembra je bil sprejet akcijski program do konca leta 1989, katerega glavne naloge in akcije so:

- sklic vseh strokovnih odborov,
- posvet predsednikov društev in skupin,
- posvet režiserjev gledaliških in lutkovnih skupin,
- posvet zborovodij odraslih pevskih zborov,
- posvet zborovodij šolskih pevskih zborov,
- obiski po krajevnih skupnostih in KUD in skupinah in
- priprave na občinska srečanja za vse vrste dejavnosti.

Sodeč po dosedanjih izkušnjah in zagnanosti, s katero naši ljubiteljski kulturni delavci opravljajo svoje kulturno poslanstvo, lahko tudi v bodoče pričakujemo razcvet ljubiteljstva v naši občini po množičnosti, kakor tudi v kvalitetni rasti.

M. Š.

● V SPOMIN

Alberta Šiblija ni več med nami



Alberta Šiblija ni več med nami. Nič več ga ne bomo srečevali, ko neumorno hiti po svojih opravkih. Nič več ga ne bomo srečevali ob ranih jutranjih urah, ko je hitel v šolo, da bi kot prvi, še enkrat preveril, da je za šolski dan, ki prihaja vse v redu. Nič več ga ne bomo srečevali ob večerih, ko se je po napornem dnevu, potem ko se je še poslednjič preprčal, da je v šoli vse na svojem mestu, po kratkem sprehodu vračal domov. Nič več ga ne bomo srečevali na številnih sestankih, kjer se je prav tako zavzemal za koristi kraja in ljudi, kot se je nekaj ur prej trudil za šolo.

Vsi krajanji smo ga poznali, tako iz šolskih klopi, kot učenci pa tudi kot starši in tudi on je vse poznal, do vsakega prijazen z lepo besedo na ustih in hotelem, da vsakemu pomaga pri njegovih težavah. To mu je seveda povzročalo veliko dela in naporov, za katere ponavadi ni dobil prave, zaslužene zahvale. A ni mu bilo zanj, zamahnil je z roko in se lotil novega dela.

Tako je bilo dolga leta, cela desetletja in misliti smo, da mora biti vedno tako, a ga je žal trdovratna bolezen, ki se ji je upiral prav tako uporno, kot se je spopadel z vsemi težavami življenja, iztrgala iz naše srede.

In nastala je praznina, boleč spomin!

Kot mlad fant, komaj iz pedagoških šol, se je prvič pojavil pri nas in se srečal z vsakodnevnim življenjem na vasi in njegovimi težavami. Nato je odšel v naše hribovite kraje, spoznal ljudi in njihove težave še tam in se vrnil kot zrel mladenič, sposoben, da se uspešno spoprime z življenjem. Ustvaril si je dom, družino in postal eden izmed nas. Ni bil tujec ali prisilek, temveč naš sovaščan, prijatelj in tovariš, pa naj je nastopal kot pedagog, ravnatelj šole, ali kot krajan ali družbenopolitični delavec.

Najbrž ni bilo krajana v sadovrški krajevni skupnosti, ki bi se ob novici, da je umrl Albert Šibljia, ne preletel vsa številna srečanja z njim in obžaloval, da ga ni več med nami.

Za ljudmi, ki odhajajo iz naše srede ostajajo njihova dela, ki ne pustijo, da spomin nanje zamre. Zato bo spomin na Alberta Šiblija velik in močan, saj nam je s svojim marljivim delom veliko zapustil. To pa bo ohranjalo živga v naših spominih, za to smo mu hvaležni in šal nam je, da ga ni več med nami.

● Po ugodni ceni prodajamo poslovne površine

V novozgrajeni stavbi na Papirniškem trgu sredi Vevč po ugodni ceni prodajamo poslovne površine, namenjene servisnim dejavnostim, obrti in trgovini.

V pritličju so velike približno 30 in 60 m², v mansardi pa 220 m².

Inf. IMOS INŽENIRING, Linhartova 13, Ljubljana, telefon (01) 326-461.